

Impletum est tempus Elizabeth

(kázání na den sv. Jana Křtitele, Q11)

Alžbětě se naplnil čas a porodila syna. Jeho jméno je Jan. Tu říkali lidé: Jaké divy vzejdou od tohoto dítěte, neboť ruka boží je s ním?“ Písmo praví, že největší dar je ten, že jsme boží děti a že on v nás zrodil svého syna. Nebude plodit duše, jež chce být božím dítětem, a v níž se má zrodit boží syn – v té se již nezrodí nic jiného. Nejvyšším božím záměrem je plodit. Nezastaví se, dokud nezrodí v nás svého Syna. A duši také neuspokojí nic, pokud se v ní nezrodí boží syn. Odtud pochází milost. Milost se vlévá. Milost nic [vnějšího] nepůsobí – jejím účinkem je stávání se, proměna. Prýští z boží podstaty a vlévá se do podstaty duše – ne do [jejích vnějších] schopností.

Když se naplnil čas, zrodila se milost. Kdy nastává plnost času? – Když [už] čas není. Když někdo v čase přenese své srdce do věčnosti a je pro něj vše mrtvé, to je [pro něj] plnost času. Jednou jsem řekl, že se neraduje stále, kdo se raduje v čase. Svatý Pavel říká: „Radujte se v Bohu po všecken čas.“ Kdo se raduje po všecken čas, stále, ten se raduje nadčasově a mimo čas. Jeden úryvek Písma praví, že člověku brání trojí, aby Boha poznal. Prvním je časnost, druhým tělesnost, třetím rozmanitost. Pokud je ve mně toto trojí, ještě mě Bůh pravým způsobem nezasáhl a nepůsobí ve mně. Svatý Augustin říká, že z lačnosti duše pochází, že se chce zmocňovat a mít; a přivlastňuje si čas a tělesnost a mnohost, ztrácejíc tak samu sebe, již přece má.

Jednou jsem řekl, že jednota sjednocuje všechnu rozmanitost, ale mnohost nesjednocuje nic. Pozvedneme-li se nade vše a odstraníme vše, co je v nás, [již] nás nic netísni. Co je pode mnou, mě nemůže tížit. Kdyby mým záměrem a cíle by jediné Bůh, pak by nade mnou nebylo nic než Bůh a nic by mi nebylo těžké a nic by mne jen tak hned nezarmoutilo. Svatý Augustin říká: „Pane, spolehnu-li se na tebe, bude ode mne odňato vše těžké, [veškeré] utrpení a námaha.“ Jakmile překročíme čas a časné, jsme svobodní, stále svobodní, a pak nastává plnost času a tehdy se v nás zrodí boží syn.

Jednou jsem řekl: „Když se naplnil čas, poslal Bůh svého syna. Jestliže se v tobě rodí něco jiného nežli Syn, nemáš Svatého ducha a nepůsobí v tobě milost. Svatý Duch pochází od Syna. Kdyby nebylo Syna, nebylo by ani Svatého Ducha. Svatý Duch nemůže mít svůj dech a vzmach odjinud nežli od Syna. Když Otec rodí Syna, dává mu vše, co má bytostně a přirozeně. A z tohoto odevzdání prýští Svatý Duch. Takový je boží záměr, aby se úplně vydal a daroval. Podobně jako oheň chce pohltnout do sebe dřevo a sám vůči němu vymezit, shledá, že mu dřevo není rovno. Tak je tomu v čase. Nejprve hřeje a topí, ale pak začne kouřit a prskat, poněvadž se [s dřevem] nesrovnává, a čím se dřevo více rozehřívá, tím je mírnější a klidnější a čím se [dřevo] více připodobňuje ohni, tím je klidnější a pokojnější, až se stane zcela ohněm. Má-li oheň dřevo pohltnout, musí být odstraněna jejich nerovnost.

Vpravdě, kterou je Bůh, [vám říkám, že] pokud máš na mysli [ještě] něco kromě Boha samého, nebo hledáš-li [ještě] něco kromě Boha, není to vpravdě ani tvým dílem ani božím. Co ve mně působí, je můj otec a já jsem mu podřízen. A je přirozeně nemožné,

aby byli dva otcové – vždy musí být jen jeden otec. Když se vše ostatní naprosto odstraní, nastane tento zrod. Co naplňuje, to se stýká [s naplňovaným] všude až po okraj a nikde nic neschází: má [to náležitou] šířku a délku, výšku i hloubku. Kdyby to mělo jen výšku a ne šířku, nebo délku, nebo hloubku, nenaplňovalo by to. Svatý Pavel píše: Proste, abyste pochopili se všemi svatými, jaká je šířka, výška, délka i hloubka.“

Tyto tři artikuly znamenají trojí poznání. Jedno je smyslové. Oko zří ve velké dáli věci, které jsou mimo ně. Druhé je rozumové a je mnohem vyšší. Třetí znamená vznešenou schopnost duše, jež je tak vyvýšená a vznešená, že pojímá Boha svou čistou bytostí. Tato schopnost není s ničím příbuzná - činí z ničeho něco a všechno. Nic neví o včerejšku a předvčerejšku, o zítřku a o pozítří, neboť ve věčnosti není ani včera ani zítra, tam je jen přítomné teď; co bylo před tisíci lety a co přijde [až] za tisíc let, je tam přítomno, i co je za mořem. Tuto schopnost přijímá Bůh ve své [vnitřní] komnatě. Jeden úryvek Písma praví: „V něm, jeho prostřednictvím a skrze něho. „Vněm“ znamená v Otci, „jeho prostřednictvím“ znamená v Synu, „skrze něho“ znamená ve Svatém Duchu. U svatého Augustina je výrok, který vypadá tomuto naprosto nepodobně, ale přesto znamená totéž: „Není nic pravdivého, co by v sobě neobsahovalo veškerou pravdu.“ Tuto schopnost přijímá každá věc spolu se [svou] pravdivostí. Této pravdě není nic skryté. Písmo říká, že muž má mít hlavu odhalenou a žena pokrytou. Ženy znamenají nižší síly a schopnosti, a ty mají být zakryty. A muž je tou schopností, jež má být odhalena a nezakrytá.

Co podivuhodného vzejde z tohoto dítěte? Nedávno jsem mluvil k jistým lidem, kteří jsou možná i zde a řekl jsem toto: „Není nic tak skrytého, že by to nemělo být odhaleno.“ Vše, co je nicotou, je třeba odložit a zakrýt tak, abychom už na to ani nepomysleli. O nicotném nemáme nic vědět a s nicotou nemáme mít nic společného. A veškeré stvoření je naprostá nicota. A kde není tu ani tam a [kde se] zapomíná na vše stvořené, tam je bytí v plnosti. Řekl jsem tehdy, že v nás nemá být nic skrytého, co bychom neměli Bohu úplně odkrýt a úplně vydat. V jakémkoli stavu se vynacházíme – schopni či neschopni, milující či trpící a k čemukoli tíhneme – z toho [všeho] musíme vyjít. Vpravdě, když mu vše odkryjeme, i on vůči nám vše odkryje vše, co má a neskryje před námi v pravdě nic z toho, co může [v nás] způsobit: moudrost, pravdu, důvěrnost, ani [své] božství a vůbec nic. A to [bude] pravda pravdoucí, jako že je živ Bůh, pokud [se] mu [jen] odhalíme. Neokryjeme-li [se] mu, není divu, že ani on [se] nám pak neodhalí, neboť on se nám musí doopravdy rovnat, on nám jako my jemu.

Je s politováním, jak někteří lidé, kteří se velice vysoko hodnotí a soudí, že jsou sjednoceni s Bohem, jsou přesto zcela neodevzdaní a stále se upínají k malým věcem v lásce i utrpení. Ti jsou jádru [věci] vzdáleni více, než si myslí. Mnoho přemýšlejí a stejně mnoho chtějí. Již jsem řekl, že kdo nehledá, nenajde – komu si pak chce stěžovat? Našel, co hledal. Kdo hledá něco, nebo se zaměřuje na něco mimo Boha, ten hledá nic a směřuje k ničemu, a kdo prosí o něco, dostane se mu ničeho. Ale kdo nic nehledá a nemá nic na mysli než jedině Boha, tomu [se] Bůh odhalí a dá mu za vlastnictví vše, co má skryto ve svém božském srdci, aby to bylo jeho vlastní právě

tak jako boží, o nic méně a o nic více, když jen je jeho úmysl [čirý a] bezprostřední.

Jaký je to div, když nemocnému nechutná pokrm a víno? On totiž nezachytí svoji chutí víno ani pokrm. Jazyk, kterým vnímá, má potažený jakoby sukmem a [tato pokrývka] je hořká díky postižení nemocí. Vůbec nedojde k tomu, aby mohl [něco o]chutnat. Považuje tu nemoc za hořkou a tvrdou a má pravdu, ježto tato pokrývka a kontaktní vrstva jsou hořké. Dokud se ta neodstraní, nebude moci sám [nic vy]chutnat. Dokud neodložíme všechny tyto zprostředkující pokrývky, nevychutnáme Boha v jeho vlastním [jádru] je náš život velice těžký a hořký.

Jednou jsem řekl, že panny následují beránka, kamkoli jde, bezprostředně. Tady je to tak, že některé jsou panny a některé nejsou panny, i když se domnívají, že jsou. Ty, co jsou opravdové panny, jsou ty, které jdou tam, kam jde beránek, a následují ho v strasti a slasti. Některé následují beránky, pokud kráčejí v sladkosti a pohodě; vede-li je však k utrpení, k nepokoji a námaze, odvracejí se a nenásledují ho. Vpravdě, toto nejsou panny, i když tak třeba vypadají. [A] některé říkají: „Aj, Pane, ráda k tobě přijdu ve cti, s bohatstvím a v pokoji.“ Vpravdě, kdyby byl beránek žil takto a takový jim dal příklad, bylo by dobře, kdyby ho takto následovaly. Ale panny proklouznou za beránkem úzkou [štěrbinou] i po širokém [prostranství], [všude] tam, kam vklouzne on.

Když se naplnil čas, zrodila se milost. Aby bylo v nás vše tak dokonáno a připraveno, aby se v nás zrodila božská milost, nám pomoz Bůh. Amen